

IFLA Section Environment, Sustainability and Libraries

jánuar 2022

IFLA Nagrada za zelene knjižnice

Kaj je zelena knjižnica?

Beseda *okolje* označuje prostor ter pogoje, v katerih bivajo ter delujejo človeška bitja, organizacije, živali ter rastline. Okolja so lahko naravna, družbena ali kulturna.

Trajnostni razvoj je razvoj, ki »zadovoljuje potrebe sedanjosti, brez da bi ogrožal možnosti bodočih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe«. (Naša skupna prihodnost, Brundtlandovo poročilo, ZN)

Naša okolja trenutno ogrožajo podnebne spremembe ter druge nevarnosti, med drugim družbena neenakost. Vse organizacije bi se morale truditi, da zaščitijo okolje skozi trajnostni razvoj. To vključuje knjižnice vseh vrst, saj te lahko v trajnostnem razvoju igrajo aktivno in pomembno vlogo.

Zelena in trajnostna knjižnica je knjižnica, ki upošteva okoljsko (ekološko), ekonomsko in družbeno trajnostnost. Zelene in trajnostne knjižnice so lahko kakršnekoli velikosti, vendar morajo imeti jasen trajnostni načrt, ki vključuje:

- **Zelene stavbe ter opremo:** Izpusti oziroma ogljični odtis stavb in opreme se aktivno manjša.
- **Zelene pisarniške principe:** Rutinsko delovanje in procesi so okoljsko trajnostni.
- **Trajnostna ekonomija:** Potrošnja je omejena, promovirajo se prakse kroženja ter deljenja, ki so dostopne skupnosti.
- **Trajnostne knjižničarske storitve:** Relevantne tekoče informacije so prosto dostopne za vse uporabnike. Na voljo so skupni prostori, naprave ter okoljsko izobraževanje. Delovanje je učinkovito. Knjižnica ima pozitiven ogljični odtis.
- **Družbena trajnostnost:** Upošteva se dobro izobraževanje, pismenost ter kulturna raznolikost, družbena vključujočnost ter splošna povezanost ter participacija v skupnosti. Knjižnica aktivno deluje za zmanjševanje razlik.
- **Okoljski management:** Okoljski cilji ustrezajo principu SMART (specifični, merljivi, dosegljivi, realistični ter časovno določeni). Knjižnica deluje, da bi zmanjšala svoj lastni vpliv na okolje. Okoljski načrt knjižnice, njegovo udejanjenje ter rezultat okoljskega dela so predstavljeni širši publiki.
- **Predanost splošnim okoljskim ciljem ter programom:** Sledijo ciljem trajnostnega razvoja ZN, upoštevajo Pariški podnebni sporazum ter z njimi povezane okoljske certifikate ter programe.

pripravila Ana Zdravje